

Oppsummering av innspill om Forskningsrådets rolle og funksjoner i forskningssystemet

Som et ledd i gjennomgangen av Forskningsrådets rolle og funksjoner i forskningssystemet har Kunnskapsdepartementet invitert til skriftlige innspill. Det er kommet inn nærmere 80 innspill, som alle er tilgjengelige på regjeringen.no. Nær halvparten av innspillene er fra universiteter, høyskoler og institutter. Fylkeskommuner og hovedsammenslutninger/fagforeninger er også godt representert. Det er få innspill fra næringslivet og helsesektoren. Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedspørsmålene i [innspillsbrevet](#).

Hva er Forskningsrådets viktigste merverdi i det norske forskningssystemet? Hvilke funksjoner er det viktig at Forskningsrådet ivaretar i norsk forskning og innovasjon framover? Nevn gjerne bevaringspunkter.

Hovedtrekk

- Finansieringsrollen: Finansiering av forskning (og innovasjon) gjennom konkurranse, «strategisk» forvalter av konkurranseutsatte forskningsmidler.
- En forutsigbar, langsiktig finansør.
- Den kvalitetshevende funksjonen: Sikrer og løfter kvalitet og relevans i norsk forskning.
- Pådriver for internasjonalisering: Tilrettelegger for internasjonalt FoU-samarbeid og har et godt støtteapparat mot EU. Kobler nasjonale og internasjonale prosesser.
- Fremmer samskaping og samspill: Bidrar til å bygge tverrfaglighet og fremmer forskning- og innovasjonssamarbeid mellom ulike forskningsutførende aktører.
- Møteplassfunksjonen: Tilrettelegger for brukerinvolvering og -medvirkning og kommuniserer betydningen av forskning til befolkningen.
- Rådgiverfunksjonen: En kunnskapsbasert, uavhengig rådgiver for forskning og forskningspolitikk.
- Koordinator: Skaper helhet, kan korrigere iboende svakheter i forskningssystemet, ser departementenes bevilgninger i sammenheng og legger til rette for tverrfaglighet. Sikrer forskningsaktivitet som vanskelig lar seg gjennomføre innenfor institusjonens/virksomhetenes egne rammer.
- Ett samlet Forskningsråd, som er uavhengig (bevare avstanden mellom Forskningsrådet og regjeringen) og som er tilstrekkelig autonomt
- Gjennomfører/iverksetter av regjeringens forskningspolitikk, spesielt oppfølging av langtidsplanen.

Forskjeller mellom aktørtyper

UH-sektorens innspill er godt reflektert i hovedtrekkene ovenfor. De er særlig opptatt av grunnleggende forskerinitiert forskning, samt balansen mellom grunnleggende forskning og mer anvendt tematisk forskning. Infrastrukturordningen og senterordningene fremheves av mange som svært viktig å bevare.

Instituttene er opptatt av Forskningsrådets funksjon som «koblingsboks» - det gjelder både mht. å knytte forskning, forvaltning og næringsliv sammen, men også mht. å koordinere departementenes tematiske og budsjettmessige forskningsprioriteringer slik at den samla ressursbruken blir helhetlig. Mange understreker betydningen av at RETUR-EU og PES (Prosjektetableringsstøtte for EU deltakelse) ivaretas. For de teknisk-industrielle instituttene er det viktig at Forskningsrådet fortsatt stimulerer til økt FoU-innsats i næringslivet og at rådet må sikre god koordinering med andre relevante aktører gjennom sine virkemidler.

Innspillene fra fylkeskommuner + KS samsvarer også relativt godt med hovedtrekkene, men disse peker i tillegg særlig på Forskningsrådets regionale tilstedeværelse, rådets samvirke med regionale aktører og rollen som støttespiller for regionale forsknings- og utviklingsinitiativer. Tilrettelegging av mer FoU i næringslivet fremheves som viktig.

Forbedringspunkter

Hovedtrekk

- Søknadsbehandlingen: Effektivisere og forenkle søknadsprosessen, mer balansert vektlegging av evalueringskriterier, mer strategisk bruk av ulike søknadstyper, mer åpenhet/transparens og informasjon i beslutninger om tildelinger, bedre tilbakemeldinger på søknader, få opp tildelingsprosenten, forutsigbarhet i utlysninger og raskere behandling
- Arbeidsform og kompetanse: Styrke arbeidet med forankring og medvirkning fra sektorene/fagmiljø/aktører, mer åpenhet, involvering og dialog.
- Tettere samarbeid og tydeligere arbeidsdeling og rolleavklaring med andre virkemiddelaktører
- Bidra bedre til at forskning tas i bruk
- Styrke rollen som forskningspolitisk rådgiver
- Sette krav om samarbeid i flere virkemidler og tydeligere satsing på tverrfaglighet
- Styrene må ha bred og mangfoldig representasjon

Forskjeller mellom aktørtyper

I UH-sektoren er det mange som tar til orde for en bedre utnyttelse av mangfoldet i sektoren, og at midlene fra Forskningsrådet bør ha bedre geografisk spredning. Nå går nesten alle midlene til de store UH institusjonene, hevdes det. Et par institusjoner mener Forskningsrådet sin rolle i utviklingen av arbeidsdelingen mellom UH-sektoren og instituttsektoren bør styrkes. Noen nevner at Forskningsrådet bør ha mindre oppmerksomhet på markedsnær innovasjon og mer på forskning. Mange UH-institusjoner mener at deres sektor er for lite representert i Forskningsrådet styrer.

Instituttene er i tillegg særlig opptatt av Forskningsrådets strategiske ansvar for instituttsektoren. Flere mener at det må defineres tydeligere hva ansvaret faktisk innebærer, og at kunnskapen og kompetansen om instituttsektoren må økes. Videre hevder mange at Forskningsrådet må være mer bevisst på hvilke konsekvenser det har

for sektoren når innretningen på virkemidler endres. Det gjelder for eksempel hvis et næringsretta virkemiddel har krav om samarbeid med forskningsmiljøer og dette kravet bortfaller. Instituttene fremhever da redusert spredningseffekt av forskningsresultater. Mange institutter mener at deres sektor er for lite representert i Forskningsrådets styrer.

Fylkeskommuner + KS er tydelige på at Forskningsrådet bør styrke sin regionale tilstedeværelse og peker bl.a. på behovet for å mobilisere offentlige aktører i større grad.